

obč. zák., že toto zástavní právo nabude opět plné účinnosti, jakmile se sloučení skončí, ať zcizením zavazené nemovitosti nebo postupem hypoteky, pokud jen zatím knihovně nebylo vymazáno. Na tomto právním stavu nebylo nic měněno § 36 cís. nař. ze dne 19. března 1916, čís. 69 ř. zák., neboť bylo tím jen vysloveno, že zákon uznává právo, plynoucí formálně již z původního doslovu § 1446 obč. zák., jako hmotné právo majitele statku a hypoteky, volně nakládati s touto přes sloučení ještě existující hypotekou (materiálíe k třetí dílčí novele, Vídeň 1916, str. 185). Jest proto souhlasiti s odvolacím soudem, že postup podle zákona byl přípustný. Otázka, co strany zamýšlely, byla odvolacím soudem rozřešena volným hodnocením průvodů, tedy činností nepodléhající přezkoumání v třetí stolici, tudíž s konečnou platností v ten rozum, že zamýšlen byl úplatný postup hypoteky a že strany na zápůjčku nepomýšlely. Nezáleží proto na tom, do které formy strany oděly toto právní jednání jimi zamýšlené a nerozhoduje, že o tomto právním jednání sepsaly dlužní úpis, an podle § 916 obč. zák. jest projev vůle, učiněný na oko k jiné osobě ve srozumění s ní, neplatný, má-li jím však býti zakryto jiné jednání, zde postup, má se posuzovati podle pravé své povahy. Nezáleží proto ani na tom, že v dlužním úpisu ze dne 5. února 1923 prohlašuje žalobce, že pohledávka splynutím práv zanikla. Tomu-li tak, jest neodůvodněna výtká, že odvolací soud nesprávně použil ustanovení §§ 469 a 1446 obč. zák. a že nerozeznává mezi zástavním právem a pohledávkou. Naopak chybuje dovolání, nevycházejíc při dolíčení dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. ze skutkového zjištění odvolacího soudu, podle něhož nebyla sjednána zápůjčka, nýbrž úplatný postup. Pokud dovolání odkazuje k § 26 knih. zák., podle jehož druhého odstavce listiny tam vzpomenuté musí obsahovati platný právní důvod, přezírá, že tu jde o předpoklad formální, jenž splněn byl listinou, na jejímž základě knihovní zápis byl proveden. Nedůvodnému dovolání, jež se jinak odkazuje na správné důvody napadeného rozsudku, nebylo tudíž vyhověno.

Čís. 8364.

Úmluva, kterou pachtýř honitby v Čechách přijal jiného za společníka se stejnými právy a povinnostmi, jest nicotnou. K této nicotnosti jest přihlížeti z úřadu.

(Rozh. ze dne 11. října 1928, Rv I 15/28.)

Žalobce domáhal se na žalovaném, s nímž najal společně obecní honitbu, by žalovaný byl uznán povinným, proti žalobci jako svému společníku při správě honitby vůbec a zejména ve věcech týkajících se účtování a zpeněžení ulovené zvěře, náhrady škod zvěří způsobených a ustanovení hajného postupovati v dohodě se žalobcem a za tím účelem ho o všech zamýšlených opatřeních včas předem vyrozuměti, jinak že jest povinen strpěti, by žalobce společenský poměr ohledně honitby

jednostranně zrušil. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že zamítl žalobu, pokud se domáhala výroku, že jest žalovaný povinen strpěti, by žalobce jednostranně zrušil společenský poměr se žalovaným ohledně honitby, jinak napadený rozsudek potvrdil,

Nejvyšší soud změnil rozsudky nižších soudů v ten způsob, že žalobu vůbec zamítl.

Důvody:

Jak nižšími soudy bylo zjištěno, přijal žalovaný, spachtovav honitbu, žalobce za společníka spachtované honitby se stejnými právy a povinnostmi, jež měl sám jako pachtýř. Ježto, jak prokázáno, žalovaný žalobci ve výkonu honitby činil překážky a prohlašoval, že správu honitby povede samostatně, domáhá se žalobce, by bylo uznáno, že žalovaný jest povinen společenskou smlouvu ohledně honitby dodržovati, najmě, že jest povinen při správě honitby, zejména ve věcech týkajících se účtování, zpeněžení ulovené zvěře, náhrady škod zvěří způsobených a při ustanovení hajného postupovati v dohodě se žalobcem a ho o všech zamýšlených opatřeních včas předem vyrozuměti, jinak, že žalobce jest oprávněn společenský poměr honební zrušiti. Rozsudkem, napadeným oběma stranami, odvolací soud, změniv částečně rozsudek prvního soudu, kterým bylo žalobě v celém obsahu vyhověno, přiznal žalobě oprávnění toliko, pokud zněla na dodržování společenské smlouvy, kdežto co se týče případného oprávnění žalobce ke zrušení společenského poměru, žalobu zamítl. Přisvědčiti jest dovolání žalovaného, že žalobu bylo zamítnouti nejen v uvedené části žalobního žádání, nýbrž vůbec. Předpokladem žalobního nároku jak na dodržování smlouvy, tak na případné její zrušení jest, by společenská smlouva byla platná. Společenská smlouva stran však platnou není, přičít se honebnímu zákonu pro Čechy ze dne 1. června 1866, čís. 49 z. zák., najmě jeho § 16, pokud se týče též § 6 a jest proto nicotná (§ 879 obč. zák.). Podle § 6 jest honební společnost, kterou tvoří majitelé pozemků v obci, povinna, neprovozuje-li honitbu znalcem, propachtovati honbu nedílně, a podle § 16 zákona jest kromě zvláštních případností propachtovati honitbu jen jediné fyzické osobě. Těmto ustanovením o nedílném propachtování honitby jediné osobě se přičít, když žalovaný, najav honitbu, přivzal si za společníka se stejnými právy a povinnostmi žalobce. Úmluvou obcházena jsou ustanovení §§ 6 a 16 honebního zákona. Žalobce mohl si, ovšem se svolením okresního výboru (§ 17, 21, 23 honebního zákona pro Čechy, srovnej Budw. 6825/A) honitbu spolu se žalovaným spachtovati, ale jeho společníkem ujednanou společenskou smlouvou platně se státi nemohl (srovnej rozh. čís. 114, 309, 4258, 4352, zvláště 4965 sb. n. s.). Z toho důvodu není žalobní žádání ani co do části, ohledně níž je odvolací soud uznal za oprávněné, opodstatněno a bylo je na dovolání žalovaného zamítnouti. Tím rozhodnuto jest i o dovolání žalobce, jež směřuje proti tomu, že žalobci nebylo přiznáno oprávnění k případnému

zrušení společenského poměru. Ježto uvedený důvod k rozhodnutí o celém žalobním žádání stačí, není třeba zkoumati oprávněnost, pokud se týče neoprávněnost žaloby ještě s jiných hledisek a netřeba se zabývatí vývody dovolání v tom směru. Uvedený zde důvod, pro který bylo žalobu zamítnouti, nebyl sice ve sporu uplatněn, ale k nicotnosti smlouvy, o níž se v tomto případě jedná, jest přihlížeti z úřadu (rozh. čís. 4258 sb. n. s).

Čís. 8365.

Zákon ze dne 6. června 1887, čís. 72 ř. zák.

Pokud nelze přičítati zásobovacímu důstojníku za vinu, že neodvedl odběrní knížku ihned účtárně intendance a že trpěl, by v jeho zastoupení potvrzovali odběrní knížky poddůstojníci.

(Rozh. ze dne 11. října 1928, Rv I 96/28.)

Náhradním nálezem Zemského vojenského velitelství pro Slovensko byla žalobci, účetnímu poručíku hospodářské služby, jako podpůrnému ručiteli uložena náhrada 67.199 Kč 30 h. Žalobě o zrušení nálezu vyhověl procesní soud první stolice potud, že co do polovice zrušil nález pro nezákonnost. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalobce potud, že změnil rozsudky obou nižších soudů v ten rozum, že se uznává právem, že se náhradní nález zemského vojenského velitelství pro Slovensko ze dne 14. dubna 1924, pokud jím byl žalobce odsouzen k náhradě 67.199 Kč 30 h jako podpůrný ručitel: co do tří čtvrtin, to jest co do 50.399 Kč 47½ h zrušuje a co do zbytku 16.799 Kč 82½ h se potvrzuje a žaloba tudíž co do tohoto zbytku se zamítá.

Důvody:

Vina žalobcova jest celkem velmi nepatrná. Náhradní nález vojenské správy klade mu především za vinu, že odběrní knížka rozpuštěného oddílu vrácená správní komisi dne 20. září 1920 nebyla žalobcem, jak se podle předpisu mělo státi, ihned odvedena a s měsíčním účtem účtárně intendance odeslána, čímž, jak se ve sporu dovozuje, umožnil odcizení knížky, s níž pak podvodné machinace při odběru zboží byly spáchány. Avšak nižší stolice zjistily, že žalobce byl nad míru přetížen, nemaje k ruce dostatečného personálu, takže nemohl všecku práci zmoci, zejména ne včas, což platí zajisté i o účetním, o nějž jde, ačkoli byl vždy pilný a svědomitý, avšak také nemohl odběrní knížku řádně a proti odcizení zabezpečeně uschovati, ježto, jak nižšími stolicemi zjištěno, nebylo řádných schránek, any se zámky u pracovních stolů daly otevřítí